

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

της ποίησης, περασμένα μέσα από το σώμα, ως χείμαρρος και ως βροχή, ορύσσουν από τα νερά, όπου είναι βυθισμένος ο μισός κόσμος, το ποιητικό άλας, τις καταγραφές βάθους που απομακρύνονται από κάθε αναφορικότητα, παρόλο το συγκριμένο τους εικονικό χαρακτήρα. Σε μία εποχή που οι πληροφορίες και τα επίθετα συσσωρεύονται και πολεμούν τα αντικείμενα και τα ουσιαστικά, το εγώ γράφει μέσα από τη φυλακή του στόματος και του σώματος, από μία έρημο μοναξιάς, απομόνωσης και μαθητείας, μία ιδιωτική χώρα της γραφής και της ανάγνωσης, με νηφαλιότητα μετά τα αβανγκαρντίστικα πάθη αλλά και μετά το «τραγούδι». Διατηρώντας σε εκκρεμότητα το εάν είναι η ψυχή ή το σώμα οι πηγές της γραφής, ο ποιητικός λόγος παράγει φαινόμενα σχεδόν βιολογικής υφής που δε χρειάζεται να περιοριστούν, φτάνει μόνον να οριστούν.

Η γραφή του Αργυρόπουλου, που έχει κληρονομήσει την ελευθερία του υπερρεαλιστικού αυτοματισμού, παρακολουθεί τον κύκλο της ζωής της ποιητικής ιδέας που σωματοποιείται και επιστρέφει αφηρημένη, δείχνοντάς μας τον τρόπο να δούμε το τέλος της αθώας εικόνας: «*θυμάμαι κάποτε δεν χρειαζόταν/ να παλεύω τα νοήματα/ απλή παράθεση εικόνων/ και ιδεών έφτανε/ τη διαφάνεια*». Πλέον δεν αρκεί η αποτύπωση των πραγμάτων στην ψυχή για να δημιουργηθούν εικόνες. Τόσο τα πράγματα όσο και η ψυχή έχουν γίνει έννοιες ιδιαίτερες βεβαρημένες: «*Με απασχολεί η αφαίρεση που μεταδίδω. χωρίς κανόνα και ευδιάκριτη μορφή η ομιλία μου ακούγεται μόνο αν βρει κανείς αναλογία μέσα του. η καταγωγή κάθε μορφής είναι η αβεβαιότητα*».

Έτσι η αφαίρεση ανακατασκευάζει το λογοτεχνικό τόπο αντιμετωπίζοντας την παράδοση μέσω της μνημονικής βαρύτητας του τέλους του μοντερνισμού και του διαχωρισμού των ειδών, τη φύση ως αντιπερισπασμό στην αγριότητα του αιγαίου φωτός, τη γόνιμη δυνατότητα του ανοιχτού-κλειστού, και τη φυγή από την κειμενική πόλη ως εξίσου σημαίνουσα με τα εμπόδια εξόδου από αυτή. Η ανάθεση, πάντως, δημιουργίας ενός λογοτεχνικού τόπου στο μελλοντικό αναγνώστη αντιμετωπίζεται με επιφύλαξη. Πρέπει κανείς να είναι εξοικειωμένος με το υλικό του αλατιού για να δημιουργήσει ποίηση από τη μη βιωματικότητα, για να επινοήσει τις ποιητικές συνθήκες, ή για να επαναφέρει στη λειτουργία τους την αλχημεία της ποιητικής ξενικότητας.

Ο έργο του Αργυρόπουλου δεν κάνει παραχωρήσεις, αλλά, φυγόκεντρο το ίδιο, σε τοποθετεί στην τροχιά του. Και όσο συσσωρεύονται οι κόκκοι του ποιητικού αλατιού, στη στατική και μεταλλασσόμενη φαντασμαγορία τους που μας μετακινεί διαρκώς μαγευτικά από το ελάχιστο στο μέγιστο, αναγνωρίζουμε στην *Αλοπηγία* τις εντάσεις του σύγχρονου ποιητικού λόγου.

Η Ελισάβετ Αρσενίου διδάσκει
Νεοελληνική φιλολογία στο Δημοκρίτειο
Πανεπιστήμιο Θράκης

Ένα περιοδικό πείραμα πάνω σε σύγχρονους θεωρητικούς προβληματισμούς

alloglotta, τχ. 1

«Σιωπή και θόρυβος» είναι ο τίτλος του πρώτου τεύχους του *alloglotta*. Αν και η λέξη «τεύχος» παραπέμπει σε κάποιο περιοδικό, οι συντάκτες του αρνούνται αυτόν το χαρακτηρισμό. «Η *alloglotta* δεν είναι περιοδικό» γράφουν στο σημείωμα που κλείνει τον λιτό και ιδιαίτερα καλαίσθητο τόμο. Και συνεχίζουν, γράφοντας πως «θα παρουσιάζεται ετησίως ως ενέργημα, συλλογικό εγχείρημα, ανοικτό σε πολλαπλή συμμετοχή».

Τι είναι όμως τελικά η *alloglotta*; Με μια πρώτη ματιά, το «ενέργημα» αυτό ανθολογεί μια σειρά από κείμενα, εικόνες, καλλιτεχνικά έργα, ακόμα και παρτιτούρες, με αντικείμενο τη σιωπή και το θόρυβο. Στον τόμο φιλοξενούνται, μεταξύ άλλων,

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

αποσπάσματα από κείμενα των Georges Bataille, Samuel Beckett, Giorgio Agamben, Theodor Adorno, Paul Virilio, Δημήτρη Δημητριάδη, James Joyce, Roland Barthes, Susan Sontag, Γιώργου Χειμωνά, το «σενάριο» για το *Ουρλιαχτά για τον Σαντ* του Guy Debord, ένα ποίημα του Νίκου Εγγονόπουλου, φωτογραφίες από έργα «πχοτέχνης» των Bruce Nauman, Joseph Beuys, Robert Rauschenberg και Wolf Vostell, την παράδοση παρτιτούρα για μια *Αρχέγονη Σονάτα* του Kurt Schwitters, σημειώσεις και διαπιστώσεις των Karlheinz Stockhausen και John Cage. Όλα τα παραπάνω παρατίθενται με φαινομενικά τυχαία σειρά, χωρίς να ακολουθούνται από το όνομα του εμπνευστή τους. Ο αναγνώστης οφείλει να ανατρέξει στις τελικές σημειώσεις για να τον ανακαλύψει. Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται ένα corpus από κείμενα, λέξεις, παρτιτούρες και εικόνες, χωρίς όμως αλληλουχία, ικανό να μεταφέρει αυτό που στο χαρτί δεν μπορεί να αποτυπωθεί: την αίσθηση της σιωπής και την ενόχληση του θορύβου.

Το ερώτημα για το τι τελικά είναι η *alloglotta* παραμένει. Στον υπότιτλο του τεύχους αναγράφεται πως ο τίτλος «δπλώνει αυτόν που κατασκευάζει μια άλλη γλώσσα, τη δική του γλώσσα». Ήδη γίνεται αντιληπτή μια ποιοτική διαφοροποίηση σε ό,τι αφορά την «κοινότητα» που σχηματίζει αυτός που εκφέρει ή αναπαράγει το λόγο με τον εκάστοτε ακροατή ή αναγνώστη του. Διαβάζοντας τον παραπάνω υπότιτλο, αναμένει κανείς πως πρόκειται να παρακολουθήσει την ανάδυση ενός νέου υποκειμένου της γλώσσας, ενός φορέα κάποιας νέας ουσίας ή σημασίας. Στο πρώτο τεύχος του *alloglotta*, το αναδυόμενο αυτό υποκείμενο μοιάζει να αποδέχεται πλήρως την ύπαρξή του ως μοναδιαίο, εν μέσω άλλων αντίστοιχων, ένα «εγώ-συλλέκτης» και «εγώ-μεταφορέας» οικειοποιημένων εννοιών και λόγων. Η κατασκευή αυτής της «άλλης γλώσσας» είναι το προϊόν της δημιουργικής ανασημασιοδότησης και επανασυγκόλλησης θραυσμάτων σκέψης.

Έχει γίνει λόγος από πολλούς για το νέο «πληθυντικό», συχνά για αυτούς «επαναστατικό», σύγχρονο υποκείμενο της μετανεωτερικότητας. Αντιγράφουμε: «Η *alloglotta* επιχειρεί μια αντιπαράθεση και συμπλήρωση φωνών οι οποίες εκπέμπονται πληθυντικά σε διαφορετικά μήκη κύματος. Παρόλο που η προέλευση των φωνών είναι πολλές φορές αναγνωρίσιμη, γεννά μια σχέση, δηλαδή έναν νέο τόπο, εκείνον της συμπλήρωσης, της αντιπαράθεσης, της εκτροπής, ή ακόμη και της παρανόησης». Σχηματίζεται έτσι ένας τόπος εντός του οποίου λαμβάνει χώρα ο ιδιότυπος διάλογος ανάμεσα σε αποκλίνουσες ερμηνείες του πραγματικού, που πλέον εκλαμβάνεται ως το συμπλήρωμα εξαρθρωμένων ιδεών και στοχασμών, οι οποίες έχουν απολέσει τη μνεία σε ένα ολοποικτικό -όσο και συγκεντρωτικό- σύστημα αναφοράς. Ως τόπος, παρέχει ασυλία στην αίσθηση του περιπλανώμενου flâneur του μητροπολιτικού απεντοπισμού. Ο τόπος αυτός είναι το οικείο «εδώ», εφόσον και κανείς πια δεν φαίνεται να μην έχει εξοικειωθεί με μια ιδέα ασυνέχειας.

Ό,τι ενεργοποιείται *εδώ* επιδρά σε ενεστώτα χρόνο. Ανατρέχοντας και πάλι στο σημείωμα που κλείνει το τεύχος, διαβάζουμε: «Η *alloglotta* είναι θεματική. Επειδή η ιστορία μιας κοινωνίας δεν είναι άσχετη από την τέχνη που δημιουργεί, η επιλεγμένη κάθε φορά θεματική δεν θα έχει ιστορικό (νεκρό) χα-

Ex Libris

ρακτήρα, αλλά θα αναγιγνώσκει περιπέτειες της δημιουργίας ή και εκδιπλώσεις της α-νοησίας, της αφασίας, στο ιστορικό πλαίσιο του ενεστώτα χρόνου». Το «τώρα» σχηματίζει τον έξω από την ιστορία χρόνο, τη στιγμή της ανάγνωσης μιας «περιπέτειας» με έναν ιδιαιτέρως υποκειμενικό και αλλόγλωσσο τρόπο. Ας μας επιτραπεί να ονομάσουμε «ενεστωτισμό» τη δεσπόζουσα σήμερα συνθήκη που προστάζει το σύγχρονο υποκείμενο να επανέρχεται στα περασμένα ή τα ήδη γνωστά και ταυτόχρονα να κάνει νοητικά άλματα στο μέλλον, χωρίς όμως να κατορθώνει να απαγκιστρωθεί από ένα απαρτέγκλιτο παρόν.

Ένα «εγώ, εδώ και τώρα» λανθάνει πίσω από το «ενέργημα» *alloglotta*. Η λήψη μιας τέτοιας θέσης παραπέμπει σε κάποιον καλλιτέχνη λίγο πριν την έναρξη της δραστηριότητάς του. Η συλλογή των κειμένων μοιάζει να αποτελεί πρώτη ύλη ενός ανοικτού και υπό διαμόρφωση καλλιτεχνικού σχεδίου. Τα αποσπάσματα φτιάχνουν ένα ιδιόμορφο σημειωματάριο προς μελλοντική επεξεργασία, προς την εκπόνηση ενός επόμενου ενεργήματος. Τι είναι λοιπόν η *alloglotta*; Ανθολογία κειμένων; Οι ίδιοι οι δημιουργοί της το απορρίπτουν. Συλλογή υλικού για ένα επικείμενο καλλιτεχνικό σχέδιο; Ίσως. Μήπως τελικά η προετοιμασία του αποτελεί ταυτόχρονα και την υλοποίησή του; Δεν έχει σημασία, ενδεχομένως, να απαντηθεί το ερώτημα «τι είναι η *alloglotta*». Ωστόσο, πάλι στο σημείωμα στο τέλος του τόμου, διαβάζουμε πως «η *alloglotta* (...) είναι ένα αυτόνομο υλικό. Η αυτοτέλειά του ενεργήματος αποτελεί συνθήκη του ίδιου του ενεργήματος». Πιθανότατα έχει μεγαλύτερη αξία να απαντηθεί τι είναι ένα «ενέργημα». Οι αίτιοι του ενεργήματος *alloglotta* απαντούν: «η πράξη, η δημιουργία, έτσι κι αλλιώς, με θετικό ή αρνητικό τρόπο, διαμορφώνουν στην άρθρωσή τους μια γλώσσα αυτόνομη που νοηματοδοτεί και προηγείται των αναλύσεων, των θεωρήσεων, των θεωριών».

Ο Κώστας Χριστόπουλος είναι εικαστικός καλλιτέχνης